

Havainnot ulkomaalaisten työntekijöiden palkkauksesta Etelä-Suomen alueella

Ylitarkastaja Riku Rajamäki

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

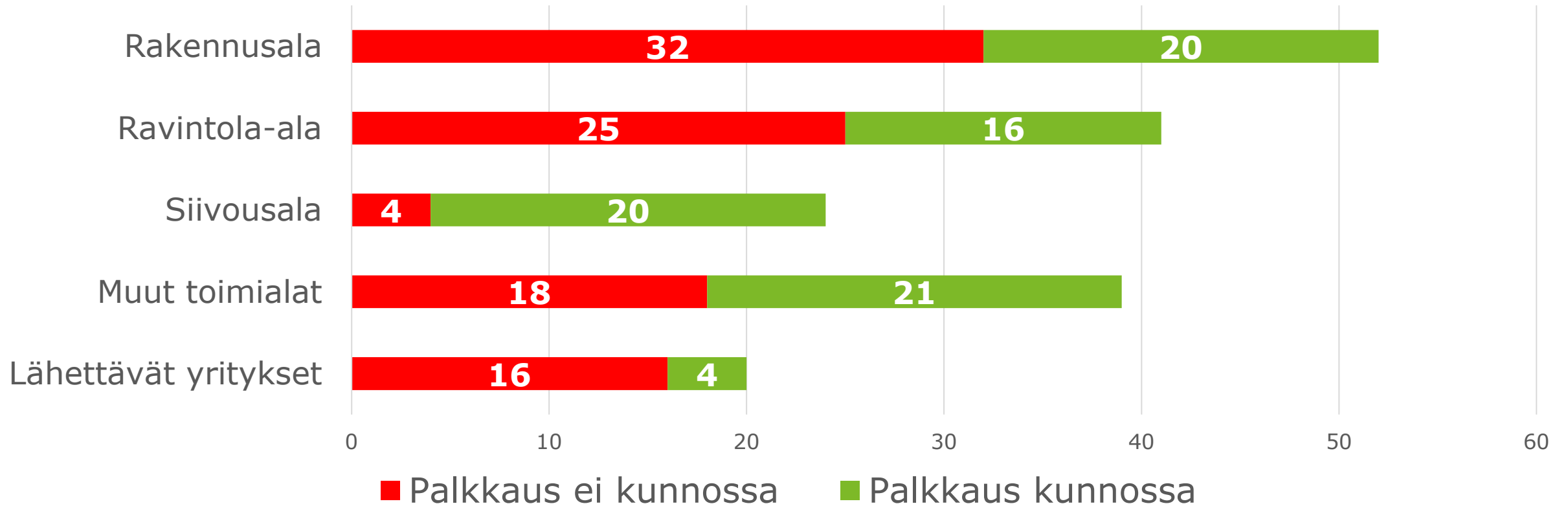
@tervettatyota

Miten ulkomaalaisten palkkausta valvotaan?

- Ulkomaalaisvalvonnassa tehdään erilaisia tarkastuksia.
- Ulkomaalaisvalvonnan yritystarkastuksilla ja lähettävien yritysten laajoilla tarkastuksilla arvioidaan, onko työnantaja noudattanut Suomen pakottavaa työlainsäädäntöä työsuhteen vähimmäisehtojen osalta.
- Palkkausta arvioidaan työsuhdetarkastuksilla ensisijaisesti työntekijöitä koskevan työaikakirjanpidon ja palkkalaskelmien perusteella.
- Työsuhdetarkastuksilla hyödynnetään myös muilla tarkastuksilla saatua vertailutietoa ja muilta viranomaisilta tiedonsaantioikeuksien kautta saatavaa tietoa.
- Palkkauksen arviointi on usein haastavaa, etenkin puutteellisesta työaikakirjanpidosta johtuen.

Palkkaus tarkastetuissa työpaikoissa (2021, Etelä-Suomi)

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Mitä havaitut puutteet koskivat? (2021, Etelä-Suomi)

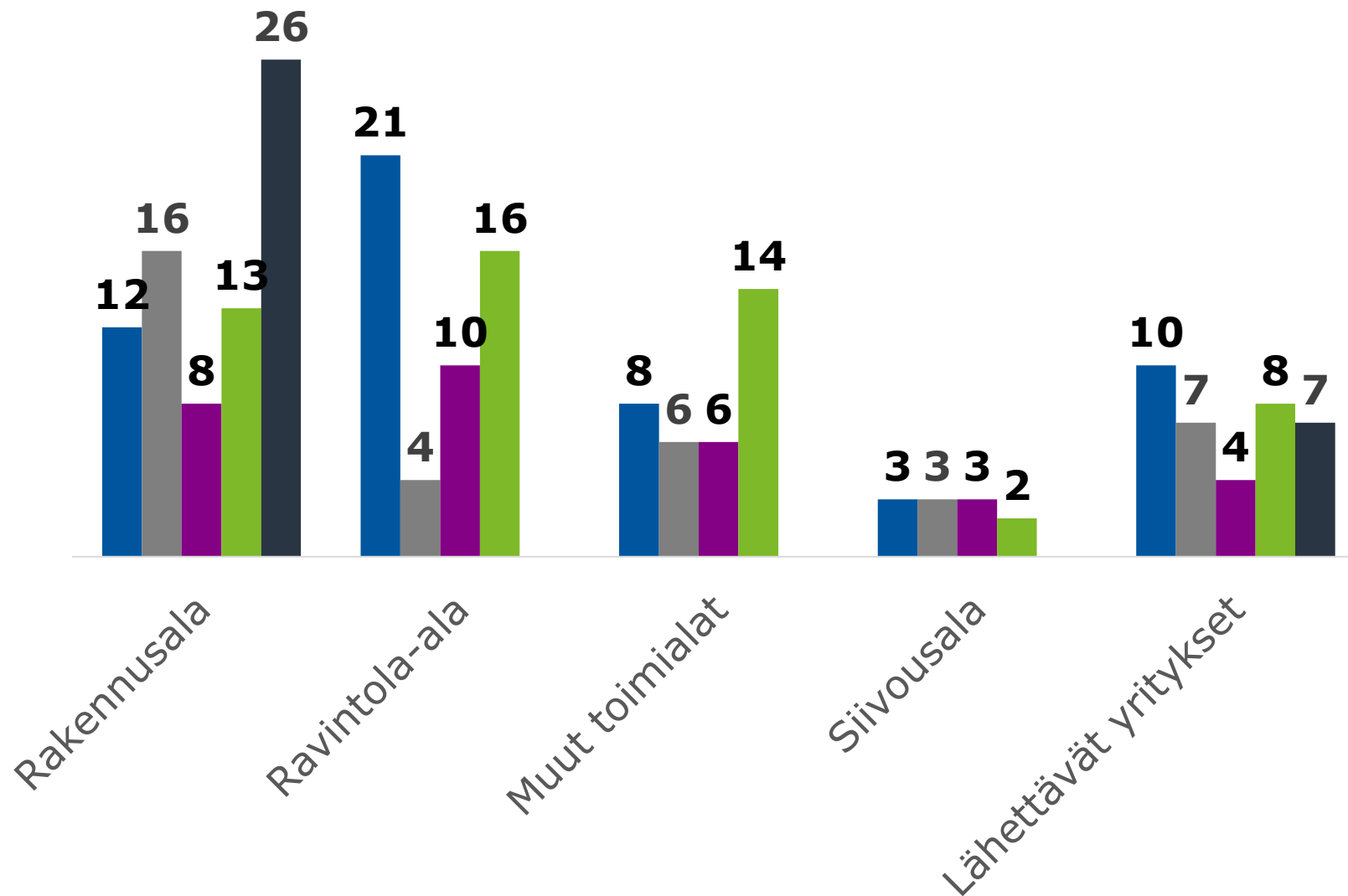
■ Peruspalkka

■ Ylityökorvaus

■ Sunnuntaikorvaus

■ Muut TES:n lisät

■ Henkilökohtainen palkanosa (rakennusala)

Valvontahavainnot alipalkkauksesta Etelä-Suomessa 1/3

● Rakennusala

- Vuonna 2021 palkkaus ei ollut kunnossa 32/52 tarkastuksella (62 %).
- Vuosina 2018–2019 vastaavat luvut: 54/96 ja 56%.
- 2021: lisissä ja ylityökorvauksissa oli puutteita yli 100 työntekijän osalta.

● Ravintola-ala

- 2021: palkkaus ei kunnossa 25/41 tarkastuksella (61 %).
- 2018–2019 vastaavat luvut: 132/213 ja 62 %.
- 2021: Peruspalkassa oli puutteita ainakin 59 työntekijän osalta.

Valvontahavainnot alipalkkauksesta Etelä-Suomessa 2/3

● Muut toimialat

● Suurimmat "alatoimialat" tässä 2021:

- Maatalous: 10 tarkastusta
- Kuljetus: 9 tarkastusta
- Muita tarkastettuja: mm. teollisuus, kauneudenhoito, kodinhoito, henkilöstövuokraus

● Vuonna 2021 palkkaus ei ollut kunnossa 18/39 tarkastuksella (46 %).

● Vuosina 2018–2019 vastaavat luvut: 51/146 eli 35 %

● 2021: Puutteita eniten lisissä työntekijämäärällisesti (ainakin 83 työntekijän osalta).

Valvontahavainnot alipalkkauksesta Etelä-Suomessa 3/3

● Siivousala

- Vuonna 2021 palkkaus ei ollut kunnossa 4/24 tarkastuksella (17 %).
- Vuosina 2018–2019 vastaavat luvut: 33/81 ja 41 %
- Puutteita eniten peruspalkassa työntekijämäärällisesti (ainakin 9)

● Lähettävät yritykset

- Koskien kaikkia toimialoja, eniten kuitenkin rakennusalan tarkastuksia (14 tarkastusta)
- Vuonna 2021 palkkaus ei ollut kunnossa 16/20 tarkastuksella (80 %)
- Vuosina 2018-2019 vastaavat luvut: 40/69 tarkastuksella (58 %)
- Puutteita eniten ylityökorvauksissa työntekijämäärällisesti (yli 100)

Yhteenveto

- Valvonnassa löydetään edelleen paljon kohteita, joissa on puutteita palkkauksessa.
 - Puutteissa eroja aloittain
- Usein on vaikea saada selvyyttä työsuhteen vähimmäisehdoista, etenkin puutteellisista työaikatiedoista johtuen.
 - Työaikakirjanpidon osalta vuonna 2021 puutteita 116/222 tarkastuksella (52 %).
- Palkkauspuutteisiin on päästy yllättävän hyvin kiinni huomioiden korona-ajan valvonnan haasteellisuus.
 - Relevantteja vihjeitä vuodessa sadoittain.
 - Muilta viranomaisilta saatavan tiedon ansiosta (esim. ainakin 143 yritystarkastuksella käytetty tulorekisteriä vertailutietona).

Lopuksi

- Vinkkeinä tilaajille, jotka ovat kiinnostuneita sopimuskumppaninsa työntekijöiden työsuhteen vähimmäisehdoista:
 - Tarkastuskertomukset ovat lähtökohtaisesti julkisia asiakirjoja, ja kuka tahansa voi pyytää niitä.
 - Sopimusoikeudellisesta näkökulmasta on tärkeää huomioida asia yritysten välisissä sopimuksissa.
 - Useissa tapauksissa sopimus on päätetty aliurakointiyrityksen kanssa, kun tilaaja saanut tietoonsa tarkastuskertomuksen, joissa on kerrottu puutteista.
- Vihjeistä: jos työntekijät tulevat nimellään esille, on viranomaisella usein paremmat mahdollisuudet saada alipalkkauksesta näyttöä. Nyt usein haasteita saada riittävä näyttö tarkastuksilla.

Aluehallintovirasto
Työsuojelu